

Besluit Verlenen ontheffing

Zonnepark Havebos B.V.
T.a.v. de heer B. van Beek
Postbus 862
6800 AW ARNHEM

Datum
27 oktober 2022

Zaaknummer
2021-007007

Onderwerp
Wet natuurbescherming -
soortbescherming

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 22

Locatie

Perceel aan Munstermanstraat te Silvolde

Gemeente

Oude IJsselstreek

Activiteit

Aanleg zonnepark Havebos

Beste meneer Van Beek,

Hierbij ontvangt u een definitief besluit over bovengenoemde aanvraag.

De bijlagen zijn onderdeel van dit besluit

Bijlage 1 bevat een toelichting op ons besluit. Ook zijn de voorschriften van deze ontheffing beschreven in bijlage 1. In bijlage 2 is een kaart van het projectgebied opgenomen en in bijlage 3 en 4 details van de beoogde inrichting van het plangebied, en bijlage 5 een uitwerking voor de oppervlaktes van de compensatie. Neem alle bijlagen goed door.

Definitief besluit

Wij verlenen u deze ontheffing.

U ontvangt nu het definitieve besluit. Wij publiceren dit besluit op www.overheid.nl. Diegenen die een zienswijze hebben ingediend, kunnen in beroep gaan tegen het besluit.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie
Gelderland

Datum

27 oktober 2022

Zaaknummer

2021-007007

Blad

2 van 22

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op [gelderland.nl](https://www.gelderland.nl). U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Erik Steenbergen

Plv. afdelingsmanager Vergunningverlening en Handhaving

Documentnummers inzage stukken:

03465249, 03548991, 03634521, 03650490, 03736489, 03736490, 03736497, 03736499,
03736501, 03736503, 03736504, 03736505, 03736507

Bijlagen

- Bijlage 1 – Toelichting besluit
- Bijlage 2 – Kaart projectgebied
- Bijlage 3 – Inrichting zonnepark
- Bijlage 4 – Detail opstelling zonnepanelen
- Bijlage 5 – Overzicht compensatie foerageergebied

Datum

27 oktober 2022

Zaaknummer

2021-007007

Blad

3 van 22

Beroep

Degenen die een zienswijze hebben ingediend en andere belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

Datum

27 oktober 2022

Zaaknummer

2021-007007

Blad

4 van 22

BIJLAGE 1

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Zonnepark Havebos B.V. Postbus 862, 6800 AW te Arnhem, hierna te noemen de aanvrager, van 19 mei 2021 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje *beoordeling* wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met een *conclusie en overige verplichtingen*.

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 19 mei 2021 ontvingen wij een aanvraag van Zonnepark Havebos B.V. voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.10 lid 1b voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de das.

De ontheffing wordt aangevraagd op basis van de in de wet genoemde belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor het aangevraagde project niet eerder een ontheffing verleend.
Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Voor het project liep een beroepsprocedure bij Raad van State tegen de vernietiging van de omgevingsvergunning door de Rechtbank Gelderland. De Raad van State heeft op 7 februari 2022 een uitspraak gedaan in deze zaak. Een omwonende, de Heemkundevereniging Old Sillevold en Stichting Das en Boom hebben op voorhand een zienswijze ingediend op de lopende aanvraag ontheffing Wnb. De inhoud van deze zienswijzen en de uitspraak RvS zijn ter kennisgeving aangenomen.

Op 12 april 2022 heeft een overleg plaatsgevonden tussen de provincie, een vertegenwoordiger van LC-Energy en een ecologisch adviseur van Eelerwoude. Hierbij zijn ook de waarnemingen die een medewerker van Stichting Das en Boom in het veld heeft gedaan, en die in een notitie met ons zijn gedeeld, besproken en geverifieerd. Daarnaast is gesproken over de mitigerende maatregelen zoals die in de ontheffingsaanvraag zijn voorgesteld.

Op 19 april 2022 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen na het mondeling overleg van 12 april 2022. Deze aanvullingen zijn beoordeeld en waren nog niet als voldoende beoordeeld. Daarop heeft telefonisch overleg plaatsgevonden met de adviseur van Eelerwoude op 21 april en 18 mei 2022. Op 29 juni hebben wij opnieuw aanvullende stukken ontvangen. Op 13 juli 2022 heeft hierop nogmaals overleg plaatsgevonden met de aanvrager.

Datum

27 oktober 2022

Zaaknummer

2021-007007

Blad

5 van 22

Deze aanvraag is nog niet getoetst aan het gebiedendeel zoals neergelegd in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Mogelijk zijn er door het project ook effecten van stikstof en is hier ook een vergunning Wnb voor nodig. Indien dit het geval is, dient de aanvrager deze ook bij de provincie aan te vragen.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Wij hebben binnen deze termijn geen zienswijzen ontvangen.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op de artikelen 3.8 lid 1 en lid 5 en 3.10 lid 1 b en 2 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Zonnepark Havebos B.V. Postbus 862, 6800 AW te Arnhem;

voor de soort, verbodsbepaling en wettelijke belang zoals weergegeven in tabel 1

Tabel 1 Soort, verbod en belang

Soort	Verbod	Belang
Das (<i>Meles meles</i>)	Artikel 3.10 lid 1b	Het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen

Belang:

A: Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb (in relatie tot artikel 3.10 lid 2): in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor de percelen ten oosten van de Mustermanstraat te Silvolde voor het plangebied zoals aangegeven in figuur 1 en 2 van bijlage 2.
2. De ontheffing geldt voor zowel de aanlegfase van het zonnepark als de gebruiksfase. De aanlegwerkzaamheden moeten uiterlijk op 1 december 2024 zijn uitgevoerd. Indien na deze termijn nog versturende aanlegwerkzaamheden plaatsvinden dient eerst weer een update van het ecologisch onderzoek plaats te vinden.
3. De ontheffing geldt voor een gebruiksfase van het zonnepark voor een periode van 30 jaar, gerekend vanaf de voltooiing van de aanlegfase; dit is het moment waarop de panelen zijn geplaatst en aangesloten op het elektriciteitsnet.

Datum

27 oktober 2022

Zaaknummer

2021-007007

Blad

6 van 22

4. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soort, verbod en belang zoals weergegeven in tabel 1.
5. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met de provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2021-007007.
6. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
7. De in voorschrift 6 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
8. De in voorschrift 6 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
9. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2021-007007.
10. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waardoor verbodsbepalingen kunnen worden overtreden, moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2021-007007.
11. De voorgenomen werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de das.
12. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waardoor verbodsbepalingen worden overtreden wordt door de ontheffinghouder een ondertekende opdrachtbevestiging van de ecologische begeleiding verstrekt aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2021-007007. In de opdrachtbevestiging dient een omschrijving van de ecologische begeleiding, de naam en het telefoonnummer van de ecologisch deskundige te worden vermeld.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Datum

27 oktober 2022

Zaaknummer

2021-007007

Blad

7 van 22

13. Vanaf het moment dat verstorende werkzaamheden plaatsvinden is de ontheffinghouder ervoor verantwoordelijk dat de ecologisch deskundige tijdens de ecologische begeleiding alle bevindingen bijhoudt in een logboek. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens dient er een overzicht met enkele duidelijke foto's van de werkzaamheden en de aangebrachte voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Het logboek moet direct bij de ontheffinghouder (digitaal) opvraagbaar zijn, op verzoek van een toezichthouder.
14. Het logboek dient door de ontheffinghouder uiterlijk twee weken na afronding van de aanlegfase (zie voorschrift 3) aan de provincie Gelderland te worden verstrekt via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2021-007007.

Soortspecifieke voorschriften

15. Alle maatregelen zoals genoemd onder de koppen “preventieve maatregelen”, “mitigerende maatregelen” en “aanvullende maatregelen”, tabel 3 en bijlage 3, 4 en 5 van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.

Aanlegfase:

16. De deskundige zoals genoemd in voorschrift 11, begeleidt in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen en de werkzaamheden binnen een straal van 50 meter van de dichtstbijzijnde ingang van de burcht of bijburcht.
17. Gedurende het hele jaar mogen er geen verstorende werkzaamheden plaatsvinden binnen 20 meter van de dichtstbijzijnde ingang van een burcht of bijburcht. Onder verstorende werkzaamheden wordt verstaan; hard geluid > 85 dB (behalve periodiek het maaien), trillingen ondergronds (bijv. door heien) of grondwerk (dieper graven dan 50 cm). Gedurende de kwetsbare voortplantingsperiode, van 1 december tot 1 juli, mogen deze verstorende werkzaamheden ook niet plaatsvinden binnen 50 meter van de dichtstbijzijnde ingang van een burcht of bijburcht. Tussen de 20 en de 50 meter van de ingang van een burcht mag niet geheid worden, hier mogen funderingen (buiten de voortplantingsperiode) enkel geschroefd, voorgeboord of ingegraven worden.
18. Er mogen binnen het plangebied geen werkzaamheden tussen zonsondergang (of later dan 19.00 uur als de zon later onder gaat) en zonsopkomst (of eerder dan 7.00 als de zon eerder opkomt) plaatsvinden. Er mag geen extra werkverlichting worden gebruikt.
19. Binnen 20 meter van de dichtstbijzijnde ingang van een (bij)burcht worden geen zonnepanelen geplaatst, geen materialen opgeslagen, mag niet gestempeld of geheid worden, mag niet dieper dan 50 cm worden gegraven en mag niet met zware machines of voertuigen (> 3,5 ton) worden gereden. De bodemdruk mag er maximaal 0,4 bar bedragen. Binnen de 10 meter zone mag in zijn geheel niet gereden of gegraven worden.
20. De bodemdruk van machines of voertuigen mag in het totale plangebied maximaal 0,8 bar bedragen, om verdichting te voorkomen. Indien nodig, zoals bij nat weer of stempelen van zware kranen, kunnen om dit te voorkomen rijplaten worden gebruikt. Het onderhoudspad aan de zuidkant van het plangebied (oranje aangegeven op plattegrond bijlage 3) is hierbij uitgezonderd, hier mag de bodembelasting meer dan 0,8 bar bedragen.

21. Als in de broedperiode gewerkt wordt of onderhouds- of beheermaatregelen plaatsvinden, dienen aanwezige broedgevallen of legers met jonge hazen of reeën, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden te blijven. Een deskundige op het gebied van vogels en zoogdieren dient te bepalen of en welke werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden en voert hiervoor waar nodig voorafgaand aan de werkzaamheden veldinspecties uit.
22. Binnen een half jaar na het plaatsen van hekwerken rond de zonnevelden, dienen ook de heggen voor de landschappelijke inpassing en faunageleiding zijn aangeplant. Binnen een half jaar na het installeren en aansluiten van de zonnepanelen, dient het gras-klaver en/of -kruiden mengsel binnen het plangebied te zijn ingezaaid en de esrand te zijn aangeplant.
23. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk voor het functioneren, onderhouden en beheren van de mitigerende en compenserende maatregelen. De mitigerende en compenserende maatregelen en het beheer, dienen functioneel te blijven gedurende de gehele gebruiksfase van het zonnepark. Aangeplant groen dat afsterft dient in het najaar daaropvolgend, zoveel mogelijk opnieuw ingeboet te worden.

Gebruiksfase en beheer:

24. De delen van het plangebied die in bijlage 3 zijn aangegeven als 1, 2 en 3 krijgen een verschillend beheer. Deel 1 krijgt een extensief hooilandbeheer, de vegetatie tussen de panelen en op de onderhoudspaden wordt hier minimaal 2 keer per jaar gemaaid en afgevoerd. De vegetatie mag hierbij niet langer worden dan 60 cm. Delen 2 en 3, dienen daarentegen in de periode van april tot en met oktober minimaal één keer maand gemaaid te worden, de vegetatie mag hier niet langer worden dan 20 cm. Het maaisel wordt hier niet afgevoerd, maar zal worden verkleind (mulchen) zodat het snel kan verteren en het nieuwe gras daarbij niet verstikt. Voorafgaand aan het maaien vindt controle plaats op voorkomende broedgevallen of legers van jonge hazen of reeën.
25. De “dassenakker” binnen het plangebied, van een halve hectare, dient ingezaaid te worden met een gras-klaver mengsel en wordt daarnaast een keer per jaar in maart bemest met ruige stalmest of compost. De ruige stalmest wordt hierbij niet onder gewerkt. De dassenakker wordt niet gescheurd, maar mag indien nodig worden doorgezaaid met een gras- of kruidenmengsel. Het gras mag tussentijds worden beweide, zolang de akker maar toegankelijk blijft voor de das, of dient te worden beheerd gemaaid en verkleind zoals beschreven onder voorschrift 24 voor deelgebied 2 en 3.
26. Binnen het plangebied worden geen chemische bestrijdingsmiddelen of kunstmest gebruikt.
27. De compensatiegronden (5,2 ha) ten oosten van de heideweg (zie figuur 3, bijlage 2) bestaat uit twee percelen, deze twee percelen worden per perceel maximaal een keer per 5 jaar ingezaaid met mais, maar niet samen in dezelfde jaargang. Voor de rest van de teeltjaren worden ze ingezaaid als grasland, bij voorkeur met extra klaver en kruiden. Dit gaat in vanaf het teeltjaar 2023. Het gras kan geoogst worden of er kan beweiding plaatsvinden, mits de percelen maar toegankelijk blijven voor de das. Minimaal eenmaal per vijf jaar wordt de drijfmest vervangen door ruige stalmest of compost. Het grasland wordt tussentijds niet gescheurd of doodgespoten. Doorzaaien is wel toegestaan. Er mag alleen in het jaar van de maisteelt worden gescheurd (geploegd of gefreesd) en een zaaibed gecreëerd, het gras mag daaraan voorafgaand, niet worden doodgespoten. Na deze maisteelt wordt als vanggewas of door onderzaai, weer gras (bij voorkeur met klaver en/of kruiden) ingezaaid voor de daaropvolgende 4 teeltjaren.

28. Binnen het huidige pachtcontract op de compensatiegronden (figuur 3, bijlage 2) dat loopt tot en met 2025, mag indien nodig nog gebruik worden gemaakt van gangbare chemische bestrijdingsmiddelen en kunstmest. Behalve het, voorafgaand aan de maisteelt, volvelds doodspuiten van de grasmat, dit is vanaf 2023 niet meer toegestaan. Voor het nieuwe pachtcontract dat ingaat vanaf 2026, dient voor 1 januari 2026 een aangepast beheer ter bevordering van het bodemleven en organisch stofgehalte overeengekomen te zijn met de provincie. Uitgangspunt daarvoor is om vanaf 2026 in principe geen kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen meer te gebruiken op deze percelen.
29. Indien tijdens de gebruiksfase in het plangebied of op de compensatiegronden een aanpassing van de maatregelen of het beheer noodzakelijk of gewenst is, dient dit eerst ter goedkeuring aan de provincie te worden voorgelegd, via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2021-007007.
30. Na afloop van de gebruiksfase in het plangebied vallen de aangeplante houtwallen, bomen en heggen onder de regels van de op dat moment vigerende wetgeving voor houtopstanden en voorwaarden die zijn vastgelegd in een omgevingsvergunning.
31. Indien tijdens de aanleg- of beheerwerkzaamheden beschermde soorten worden aangetroffen, dient het werk ter plaatse stopgezet te worden totdat deze soorten uit zichzelf vertrokken zijn. Een deskundige op het gebied van de desbetreffende soortgroep dient hierbij geraadpleegd te worden. Indien de soorten niet uit zichzelf vertrekken, dient contact opgenomen te worden met de provincie Gelderland om toestemming te vragen voor aanvullende maatregelen.

Monitoring en onderzoek

32. Gedurende de gebruiksfase van het zonnepark bezoekt een ecologisch deskundige minimaal een keer per jaar het plangebied, om de staat van de dassenburcht vast te leggen en in kaart te brengen hoe de das gebruik maakt van het plangebied en het compensatiegebied. Bij geconstateerde calamiteiten worden in overleg met de provincie maatregelen getroffen om deze te voorkomen. Van het veldbezoek en de bevindingen wordt een kort verslag gemaakt dat elk jaar voor 1 december wordt opgestuurd naar post@gelderland.nl o.v.v. zaaknummer 2021-007007.
33. De onderzoeksresultaten van het onderzoek dat Wageningen Universiteit uitvoert bij de proefopstellingen worden eveneens opgestuurd naar post@gelderland.nl o.v.v. zaaknummer 2021-007007.

Datum

27 oktober 2022

Zaaknummer

2021-007007

Blad

10 van 22

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG**Project***In de aanvraag beschreven project*

Zonnepark Havebos B.V. (LC-Energy) is voornemens een zonneveld te realiseren in de gemeente Oude IJsselstreek. Het plangebied betreft agrarisch bouwland en ligt ten oosten van de Munstermanstraat in Silvolde (zie figuur 1 bijlage 2) met aan de noordzijde een smalle bosschage (onderdeel van GNN) en de N818 (Varsseveldseweg) en aan de zuidzijde begrenst door een enkelspoor op een verhoogde dijk. De omgeving bestaat uit kleinschalig agrarisch landschap met boerderijen, akkers, weilanden, bosschages en enkele waterlopen. Het plangebied is in de afgelopen jaren bebouwd geweest met mais. In het plangebied ligt nog een oude esrand en een rij knotwilgen. Er is geen bebouwing aanwezig.

Het plangebied heeft een totale oppervlakte van circa 17,5 hectare. De in de aanvraag beoogde netto paneeloppervlakte is ongeveer 9 hectare. Waaronder enkele proefopstellingen voor nader onderzoek naar biodiversiteit en bodemkwaliteit van zonneparken. Voor de rest van het oppervlak zullen de panelen in een zuid-opstelling worden geplaatst. Het project heeft van de gemeente Oude IJsselstreek inmiddels een omgevingsvergunning verkregen.

Voor de uitvoering van het project is een ontheffing voor de das in het kader van de Wet natuurbescherming aangevraagd.

De beoogde werkzaamheden in de aanlegfase betreffen, o.a. :

- Graven van een kabelsleuven en leggen van kabels;
- heien (schroeven of drukken) van de onderconstructies;
- plaatsen van de stellages op de onderconstructies;
- bouwen van compactstations;
- ophangen van de omvormers;
- plaatsen van de panelen op de stellages en het aansluiten van de bekabeling;
- terreininrichting met beplantingen en hekwerken;

De verwachting is dat de werkzaamheden van de aanlegfase circa vier tot vijf maanden in beslag gaan nemen.

De werkzaamheden na de aanlegfase bestaan, naast het onderhoud van de panelen en compactstations, uit het beheer en onderhoud van het terrein en de groenvoorzieningen. Dit beheer wordt gedurende de gebruiksfase van 25 jaar gecontinueerd.

In het bij de aanvraag toegevoegde projectplan “Projectplan das Zonneveld Havebos-Silvolde”(Eelerwoude, mei 2021), zijn opgenomen:

- het uitgevoerde ecologisch onderzoek en de resultaten;
- een effectbeoordeling van het project;
- de te nemen mitigerende of compenserende maatregelen;
- alternatievenafweging;
- onderbouwing wettelijk belang;
- beoordeling staat van instandhouding.

Aan het projectplan zijn, na het overleg in 2022, nog gegevens toegevoegd met aanvullende mitigerende en compenserende maatregelen en inrichting van het zonnepark.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden en de effecten van het project op deze waarden

Voorafgaand aan de aanvraag van de omgevingsvergunning is door de initiatiefnemer getoetst op de Wet natuurbescherming. Hierbij werden geen effecten verwacht waarvoor een ontheffing of vergunning in het kader van de Wnb noodzakelijk was.

In de procedure van de omgevingsvergunning is doormiddel van een notitie van Das en Boom duidelijk geworden dat er een dassenburcht aanwezig is, direct grenzend aan het plangebied, en een bijburcht in het midden van het plangebied. Daaropvolgend heeft de adviseur van de initiatiefnemer een veldonderzoek uitgevoerd en een projectplan opgesteld, met als doel een ontheffing voor de das in het kader van de Wet natuurbescherming te krijgen. De initiatiefnemer ging hierbij nog uit van een vluchtpijp, inmiddels is duidelijk dat het een bijburcht betreft, aangezien er al twee uitgangen aanwezig zijn. De das heeft dus een bijburcht in het plangebied en gebruikt het plangebied verder als primair foerageergebied, hiermee wordt bedoeld, geschikt foerageergebied dat binnen 500 meter van de burcht ligt. Effecten op andere soorten dan de das worden niet verwacht vanwege het huidige gebruik van het plangebied als (intensief) agrarisch bouwland. Naar andere soorten dan de das is om die reden ook geen nader onderzoek uitgevoerd.

Niet aangetroffen, of niet onderzocht omdat hierop geen effecten worden verwacht, zijn: jaarrondbeschermden nesten van vogels, vleermuizen, reptielen, amfibieën, overige zoogdieren, beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelden.

De ingreep zal naar verwachting tijdelijk leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van (algemeen) voorkomende zoogdieren, zoals ree, vos, haas of kleine marterachtigen. Verblijfplaatsen van deze soorten worden echter niet verwacht. In de nieuwe situatie kunnen algemene grondgebonden zoogdieren wederom het plangebied in gebruik nemen. De reeën kunnen migreren langs de corridor met knotwilgen, hier is het hekwerk rond het zonnepark bewust onderbroken. Het plangebied kan momenteel door soorten met jaarrond beschermde nesten in de omgeving, worden gebruikt als foerageergebied. Door voldoende geschikt alternatief foerageergebied in de omgeving en de omvorming van het plangebied tot zonnenveld, waarbij deze geschikt blijft als foerageergebied, wordt niet verwacht dat er essentieel foerageergebied verloren gaat.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen

De werkzaamheden voor de aanleg worden zoveel mogelijk buiten het broedseizoen uitgevoerd om doden, verwonden of verstoren van broedende vogels te voorkomen. Als binnen het broedseizoen gewerkt moet worden zal een ecologisch deskundige eerst vaststellen of er geen broedgevallen van vogels aanwezig zijn. Om verstoring van foeragerende das of vleermuizen te voorkomen vinden geen werkzaamheden plaats tussen zonsondergang en zonsopkomst en wordt binnen het plangebied geen extra verlichting gebruikt. Binnen een straal van 25 meter van de burchten geeft de initiatiefnemer aan dat er geen versturende werkzaamheden zullen worden uitgevoerd tijdens de voortplantingsperiode van de das (van 1 december tot 1 juli).

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Het hekwerk wordt 20 cm boven het maaiveld aangebracht om het plangebied toegankelijk te houden voor de das en andere grondgebonden zoogdieren.

Binnen het plangebied was men voornemens van de ongeveer 18,1 hectare, ruim 9 hectare (netto) met zonnepanelen panelen te bedekken. De tussenruimtes tussen de stellages en de verschillende onderhoudspaden worden ingezaaid met gras en verder extensief beheerd. Hierdoor wordt volgens de initiatiefnemer secundair foerageergebied (bouwland) omgezet naar primair foerageergebied voor de das (grasland).

Een deel van het plangebied wordt daarnaast aangeplant met vruchtdragende heesters en bomen. De landschappelijke inpassing zal zorgen voor een toename van aantallen muizen, slakken en kevers. Daarnaast zal er sprake zijn van een toename aan bessen vanuit de aanwezige struiksoorten, welke eveneens als voedsel kunnen dienen voor das. De initiatiefnemer was voornemens de panelen tot op 11,5 meter van de hoofdburcht te plaatsen en tot op 8,5 meter van de bijburcht. Door buiten de voortplantingsperiode de panelen, buiten de 25 meter van de hoofdburcht te plaatsen, verwacht men het verstoren van de das te voorkomen.

Beoordeling

De effecten van het project op de aanwezigheid van de das en de aantasting van de verblijfplaats(en) zijn tweeledig. Er zijn directe effecten die kunnen ontstaan door mechanische schade aan de verblijfplaatsen, hierdoor wordt artikel 3.10 lid 1 b van de Wnb overtreden. Daarnaast zijn er indirecte effecten mogelijk, zoals verstoring tijdens de werkzaamheden, obstakels op wissels en aantasting van (primaire) foerageergebied.

Dassenfamilies zijn erg honkvast en territoriaal, hun burchten kunnen soms al decennia in gebruik zijn en ze kennen de omgeving waarin ze foerageren dan ook goed.

Een das is wat haar voedsel betreft een alleseter en een opportunist die kan schakelen naar gelang het voedselaanbod, maar hoe schraler het voedselaanbod, hoe meer afstand overbrugt moet worden om aan voldoende voedsel te geraken, en hoe meer energie daarbij verloren gaat. In de kraamperiode is het voor de moeder das nog eens extra belastend, als zij haar voedsel verder weg moet gaan halen. Ze moet immers op tijd terug zijn om haar jongen te zogen.

Als dassen zo gedwongen worden andere (verder weg gelegen) foerageergebieden op te zoeken, en daarvoor voor hun nog onbekende wegen moeten kruisen, lopen ze het risico aangereden te worden. Deze effecten kunnen er toe leiden dat de functionaliteit van de burcht wordt aangetast en de dassen daardoor de vertrouwde burchten verlaten, of erger dat ze verwond of gedood worden.

Dit zijn gevolgen van het project die indirect kunnen leiden tot een overtreding van de Wnb. Het is daarom noodzakelijk dat de verstoringen van de werkzaamheden beperkt blijven en er voldoende geschikt foerageergebied in de omgeving van de burcht aanwezig blijft.

Het belangrijkste (primaire) foerageergebied voor de das is gemiddeld genomen het gebied dat in een straal van circa 500 meter rondom de burchten aanwezig is. Het foerageergebied van de dassen is dus groter dan alleen het plangebied. Afhankelijk van de kwaliteit en het voedselaanbod is dit een gebied tussen 30 en 250 hectare groot.

Indien hierbinnen secundair of suboptimaal foerageergebied (bouwland) verloren gaat, kan dit conform het Kennisdocument das, worden gecompenseerd door het aanleggen van (bemeste) graslanden (primaire/ kwalitatief foerageergebied) met een oppervlakte van tenminste 50 procent van de oppervlakte die verloren gaat.

Met andere woorden, als 1 hectare potentieel foerageergebied in de vorm van bouwland (=50%) verloren gaat, dient hiervoor 1 hectare bemest grasland (=100%) op een potentiële foerageerplek, waar nu bijvoorbeeld ook alleen bouwland aanwezig is (50 plus 50 = 100%) voor in de plaats te komen. Voor beplanting (heggen, houtwallen) en greppels wordt 83 % gerekend, dit geeft dus een plus van 33% ten opzichte van de uitgangssituatie (50%). Als het grasland daarbij ingezaaid wordt met een gras-klavermengsel, bemest wordt met (ruige) stalmest of door runderen beweid wordt en er geen kunstmest of bestrijdingsmiddelen worden toegepast, kan de compensatie oplopen tot wel 150% (optimaal). Als gronden verder dan 500 meter van de burcht afliggen wordt weer met lagere percentages gerekend. (bijv. 75 % voor bemest grasland)

Het zo theoretisch benaderen van het voedselaanbod lijkt misschien wat arbitrair, maar is bedoeld om enig houvast in de benodigde compensatie voor het oppervlakteverlies aan foerageergebied te kunnen krijgen.

Naast het soort gewas is het beheer van het plangebied ook belangrijk. In het oorspronkelijke projectplan van het zonnepark werd uitgegaan van extensief hooilandbeheer, met als doel om de biodiversiteit te verhogen. Al te hoog en dichtbegroeid gras of kruidvegetatie is echter niet geschikt voor de das, omdat de das hierin moeilijk naar voedsel kan zoeken. Het ontbreken van een landbouwgewas en de aanwezigheid van de zonnepanelen heeft als consequentie dat er niet meer bemest wordt en dat er in droge tijden niet meer beregend zal worden, waardoor de regenwormen respectievelijk minder voedsel hebben of dieper wegkruipen. Als geen begrazing wordt toegepast en verschraling als beheer wordt gekozen (afvoer maaisel), leidt dat mogelijk ook tot minder regenwormen, door een lager gehalte aan organische stof.

Daar staat tegenover dat het niet bewerken van de grond en het niet gebruiken van kunstmest en bestrijdingsmiddelen, een bewezen positief effect heeft op het bodemleven en biodiversiteit. Kunstmest zorgt voor snelle opneembare meststoffen, maar stimuleert de vegetatie daarom niet om dieper te wortelen. Door diepere beworteling van gras met kruiden, stikstofopname uit de lucht (door klaver) neemt de beworteling en de microbiële biomassa toe en op termijn ook het organisch stofgehalte en daarmee het bodemleven. Door minder bemesting krijgt de vegetatie een meer open structuur, komen er meer bloeiende kruiden en nemen daarmee ook de insecten toe. Intensieve bodembewerking zoals ploegen en injecteren van drijfmest heeft een negatieve invloed op de aanwezige bodemfauna en kleine zoogdieren. Daarbij zal het langdurig achterwege blijven van agrarische grondbewerkingen, positief werken op het bodemleven en zo ook weer bijdragen aan meer voedsel voor de das. Het achterwege laten van chemische bestrijdingsmiddelen zorgt ervoor dat er geen schadelijke residuen en cumulatie daarvan, in de bodem, grondwater of organismen kunnen optreden. Een continue bedekte grond is ook gunstig voor de vochtthuishouding. De aanplant van vruchtdragende bomen en struiken zorgt voor een gevarieerd menu, dat tijdelijke schaarste op onderdelen kan opvangen. Of de plussen en minnen van het aangepaste beheer en inrichting elkaar kunnen opheffen zal moeten blijken uit meer onderzoek en monitoring. De verwachting is dat een natuurlijker en meer extensief graslandbeheer ten opzichte van gangbare akkerbouw, voor de biodiversiteit positief uitpakt en waarschijnlijk ook voor de das.

Aanvullende maatregelen

In overleg met de initiatiefnemer zijn naast de voorgestelde maatregelen uit het projectplan nog een aantal extra maatregelen besproken en overeengekomen, waardoor verwacht wordt dat het project geen negatief effect meer zal hebben op het functioneren van de dassenburchten en daardoor de lokale staat van instandhouding ook niet in gevaar komt. Deze maatregelen zijn waar nodig in de voorschriften als beheermaatregel of randvoorwaarden opgenomen en zijn met de initiatiefnemer afgestemd.

Aanvullende preventieve maatregelen

Binnen een straal van 20 meter van de burcht van de das worden gedurende het hele jaar geen verstorende werkzaamheden uitgevoerd. Heien is niet toegestaan binnen een straal van 50 meter van de ingang van de burcht. Tijdens de kwetsbare voortplantingsperiode van de das (van 1 december tot 1 juli) worden de anderen verstorende werkzaamheden ook niet, binnen een straal van 50 meter van de dichtstbijzijnde ingang van een burcht, uitgevoerd.

Aanvullende mitigerende en compenserende maatregelen binnen plangebied

Er worden geen panelen geplaatst binnen 20 meter van de dichtstbijzijnde ingang van een burcht. De exacte locaties van de ingangen van de burchten moeten bij aanvang van de werkzaamheden zijn ingemeten en ingetekend, en conform voorschrift 10; in een notitie bij de startmelding worden meegestuurd.

Datum

27 oktober 2022

Zaaknummer

2021-007007

Blad

14 van 22

Er worden minder panelen geplaatst, ongeveer 0,92 hectare minder paneeloppervlakte (7,24 i.p.v. 8,16 hectare), waardoor de afstand tussen de rijen van de panelen drie meter kan bedragen (zie bijlage 4). Deze tussenruimte kan weer functioneren als foerageergebied voor de das, mits dit goed beheerd wordt. Met het oorspronkelijk geplande beheer van het zonnepark, voor de aanvraag van de omgevingsvergunning, was ook een toename van de biodiversiteit beoogd. Daarom zal een deel van het plangebied als extensief hooiland (1 á 2 keer per jaar maaien en afvoeren) worden beheerd en een ander deel een keer per maand in de periode van april tot en met oktober worden gemaaid, dit gras wordt niet afgevoerd, maar verkleind (gemulched) waardoor het sneller kan verteren. In bijlage 3 zijn drie deelgebieden te zien, deel 1 krijgt het extensieve hooilandbeheer, deel 2 en 3 (inclusief de dassenakker) krijgen het intensievere maai-beheer. Door het achterblijvende maaisel blijft het organisch stofgehalte op peil en door het maaien blijft ook de vegetatie laag waardoor de das makkelijker kan foerageren.

Binnen het plangebied wordt verder een speciale “dassenakker” van een halve hectare aangelegd, deze “akker” wordt ingezaaid met een gras-klavermengsel en dit blijft grasland gedurende gebruiksfasen van het zonnepark.

Een keer per jaar wordt hierop in maart ruige stalmest of compost aangebracht. Het gras mag worden doorgezaaid maar niet geploegd en er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen of kunstmest worden gebruikt.

Bij de bewerkingen of werkzaamheden mag de bodemdruk binnen 20 meter van de ingang burcht of bijburcht, niet boven 0,4 bar komen. Binnen 10 meter van de ingang van een burcht, mag in zijn geheel niet gereden worden.

Binnen het plangebied worden geen chemische gewasbeschermings- of bestrijdingsmiddelen gebruikt en wordt geen drijfmest of kunstmest gebruikt.

Aanvullende mitigerende en compenserende maatregelen buiten plangebied

De compensatiegrond buiten het plangebied, betreft twee akkers (kadastrale nummers: WISoo-B-3604 en WISoo-B-3605) die nu een reguliere akkerbouw kennen met wisselende teelten, deze krijgen als compensatie voor de das een beheer van hoofdzakelijk grasland, dat maximaal een keer in de 5 jaar met mais zal worden ingezaaid. Deze afwisseling met 1 jaar mais is gewenst om te voorkomen dat de percelen, onder de huidige wetgeving, als ‘blijvend grasland’ worden aangemerkt. Het lopende pachtcontract op deze percelen schept verplichtingen waardoor niet per direct omgeschakeld kan worden op een aangepast beheer voor een beter bodemleven en organisch stofgehalte. Bodemleven dat bijdraagt aan de biodiversiteit en ook als voedsel kan dienen voor de das. Per 1 januari 2026 zal de grondeigenaar een aangepast beheer opnemen in het dan nieuw af te sluiten pachtcontract voor deze percelen. Voor het aangepast beheer wordt ervan uitgegaan, dat er in principe geen kunstmest of chemische bestrijdingsmiddelen meer worden gebruikt. Afspraken hiervoor worden voor 1 januari 2026 met de provincie overeengekomen na afstemming op de vigerende wetgeving.

Een overzicht van het totale oppervlakteverlies aan foerageergebied binnen het plangebied en de compensatie binnen en buiten het plangebied, zijn op kaart weergegeven in bijlage 3 en figuur 1 van bijlage 2, en in aantallen vierkante meters en percentages in de tabel in bijlage 5.

Bij de compensatieberekening wordt de ruimte onder de panelen nu als volledig verloren foerageergebied beschouwd. In de praktijk kan dit misschien meevallen, omdat bij een zuid-opstelling, onder de panelen nog regen valt en licht doordringt. De oppervlakte worden zekerheidshalve niet meegeteld, omdat wetenschappelijk onderzoek hiernaar nog ontbreekt. De ruimte van het brede onderhoudspad wordt niet meegeteld, omdat deze half-verhard wordt, nodig om brandweerwagens, in geval van nood, toegang tot het perceel te kunnen geven.

Om aan een aantal randvoorwaarden te kunnen voldoen, bijvoorbeeld minimale afstand tot de ingang burchten, zal dit nog exact ingemeten moeten worden in het veld. De inrichting van het plangebied is daarom nog niet definitief ingetekend. Er zal mogelijk nog geschoven moeten worden met de stellages en panelen.

De gegeven oppervlaktes (binnen het plangebied) zoals genoemd in bijlage 5 blijven daarbij minstens gelijk of vallen gunstiger uit voor de das.

Migratie

Tenslotte is nog overwogen om een dassentunnel aan te leggen onder de spoorbaan aan de zuidkant of onder de heidedijk als verbinding met de compensatiegronden, echter maakt een das juist vaak gebruik van een spoordijk als migratieroute door het landschap. Een spoorwegovergang is niet af te sluiten en een tunnel heeft alleen effect als er rasters langs staan voor de geleiding. Ook kunnen rasters langs een weg en bos weer gevaarlijke obstakels vormen voor ander zoogdieren. Zonder duidelijke aanwijzing van een toegevoegde waarde, wordt hier dus vooralsnog beter van afgezien.

Tabel 3 geeft een overzicht van de belangrijkste maatregelen en voorzieningen voor de das. In bijlage 3 en figuur 3 van bijlage 2 van deze ontheffing zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen.

Tabel 3 Overzicht van mitigerende maatregelen en alternatieve voorzieningen

Soort	Aanlegfase	Gebruiksfase
Das	-Hekwerk op minimaal 20 cm hoogte vanaf het maaiveld vrijlaten. - Geen panelen of verstorende werkzaamheden, binnen 20 meter dichtstbijzijnde ingang burcht. Niet heien binnen 50 meter. -Geen verstorende werkzaamheden tijdens voortplantingsperiode binnen 50 meter van de dichtstbijzijnde ingang van de burcht. -Geen werkzaamheden tussen zonsondergang (of later dan 19.00 uur) en zonsopkomst (of eerder dan 7.00). -Geen werkverlichting toepassen in het plangebied. -Niet binnen 10 meter ingang van een burcht rijden met voertuigen of machines. -Niet binnen 5 meter van de ingang van een burcht opnieuw aanplanten.	-Onderhoudswerkzaamheden zonnepanelen zoveel mogelijk buiten voortplantingsperiode uitvoeren. -Geen verstorende werkzaamheden tijdens voortplantingsperiode binnen 50 meter van de dichtstbijzijnde ingang van de burcht (behalve periodieke maaien en noodzakelijk beheer "dassenakker"). -Noodzakelijke beheerwerkzaamheden binnen 10 meter burcht handmatig uitvoeren (bosmaaier, zeis). - Compensatie primair foerageergebied (50%) binnen plangebied: -Optimaliseren niet bedekte delen plangebied (breder dan 3 meter) door inzaaien gras-/kruidenmengsel en maaibeheer (100%) - beplanten esrand (83 %) - aanleg en beheer dassenakker (100%) -Binnen het plangebied worden geen chemische gewasbeschermings- of bestrijdingsmiddelen gebruikt en geen drijfmest of kunstmest gebruikt. 1 x per jaar in maart compost of ruige stalmest op de dassenakker aanbrengen.

Datum
27 oktober 2022

Zaaknummer
2021-007007

Blad
16 van 22

	-Zichtbare wissels zoveel mogelijk vrijhouden. -Bodemdruk binnen 20 meter ingang burcht niet boven 0,4 bar. -Bodemdruk in plangebied niet boven 0,8 bar (behalve onderhoudspad zuidkant).	Compensatie primair foerageergebied (50%) buiten plangebied (>500 m): -5,2 ha reguliere akkerbouw omzetten naar cyclus met gras-mais (4:1) en aangepast beheer (75%). Twee percelen alternerend. Voor 2026 plan voor aangepast beheer voor stimulatie bodemleven en organisch stofgehalte, overeenstemmen met de provincie.
--	---	--

Beoordelingskader

Tabel 4 geeft een overzicht weer van de relevante aspecten waarop getoetst is in het kader van de Wnb soortbescherming.

Tabel 4 Beoordeling van het toetsingskader

Toetsingskader	Beoordeling
Er is voldoende onderzoek uitgevoerd naar alle mogelijk voorkomende soortgroepen en alleen op de aangevraagde soorten treedt een effect op door het project. <i>Toelichting: Het plangebied kent nu een intensief agrarisch beheer. Bij de quickscan is de das niet goed onderkend, daarvoor is later het onderzoek opnieuw uitgevoerd en het projectplan aangepast. Vanwege het huidige intensieve landbouwkundig gebruik, worden voor andere beschermde soorten geen negatieve effecten verwacht als gevolg van het project.</i>	Ja
Het onderzoek naar de aangevraagde soorten is door deskundigen uitgevoerd en door ons als voldoende beoordeeld. <i>Toelichting: Er is een notitie ontvangen van Stichting Das en Boom, waarin de aanwezigheid van de burchten en belang van het plangebied voor de das, is aangegeven. Op basis van het aanvullende veldonderzoek, de notitie van Das en Boom en het overleg met adviseurs en onze eigen expertise zijn de mogelijke effecten van het project voldoende in beeld gebracht.</i>	Ja
De negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden worden met de voorgeschreven maatregelen voldoende gemitigeerd en gecompenseerd. <i>Toelichting: De burchten blijven onaangetast. Er wordt zoveel mogelijk buiten de kwetsbare perioden gewerkt. Het plangebied wordt na de aanleg minder intensief gebruikt, waardoor de biodiversiteit toeneemt en de kwaliteit van het overgebleven foerageergebied (tussen de panelen), tezamen met de aangelegde dassenakker, aanplant van heggen, vruchtdragende bomen en struiken en de compensatie buiten het plangebied, naar verwachting voldoende primair foerageergebied oplevert.</i>	Ja
De alternatieve locaties, werkwijze, inrichting en planning zijn voldoende afgewogen en er is geen bevredigend alternatief.	Ja

Datum

27 oktober 2022

Zaaknummer

2021-007007

Blad

17 van 22

<i>Toelichting: Als bij de eerste verkenning meteen duidelijk was geweest dat er een dassenburcht in en tegen het plangebied aanwezig was, had men misschien andere afwegingen gemaakt voor de voorkeurslocatie. Dit onderstreept nogmaals het belang van een goede ecologische quickscan in de eerste planfase. Inmiddels is de planfase en de daarmee samenhangende procedures al zover gevorderd, dat het project als geheel in gevaar zou komen om deze nog op een andere locatie te ontwikkelen. Het algemeen belang van een noodzakelijke energietransitie loopt daarmee ook gevaar. Als de maatregelen goed uitgevoerd worden verwachten wij niet dat er negatieve effecten zullen optreden voor de das. Of dat die binnen de doelstellingen en beperkingen van een dergelijk project, met een andere werkwijze of planning voorkomen hadden kunnen worden.</i>	
Het wettelijk belang waarvoor is aangevraagd zoals aangegeven in tabel 1 is van toepassing en voldoende onderbouwd. <i>Toelichting: Het is van groot algemeen belang om op een duurzame manier energie op te wekken, omdat dit bijdraagt aan de beperking van de opwarming van de aarde.</i>	Ja
De lokale staat van instandhouding van de aangevraagde soort blijft gewaarborgd door het nemen van de voorgeschreven maatregelen. <i>Toelichting: Wij verwachten dat met de te nemen maatregelen de verblijfplaatsen van de dassen voldoende worden ontzien en de das voldoende primair foerageergebied heeft binnen een acceptabele afstand van de burcht. Hierdoor wordt het natuurlijke gedrag van de das niet belemmerd en is de lokale staat van instandhouding voldoende gewaarborgd.</i>	Ja

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Datum
27 oktober 2022

Zaaknummer
2021-007007

Blad
18 van 22

BIJLAGE 2 Locatie plangebied

Figuur 1: Plangebied Zonnepark Havebos (roze kader) in Silvolde, met bij benadering de locaties van de hoofdburcht (blauw net buiten plangebied) en bijburcht (blauw) in het plangebied hier aangeduid als “pijp”. Bron: Eelerwoude, juni 2022.

Figuur 2: Impressie omgeving plangebied Zonnepark Havebos (roze kader).

Datum

27 oktober 2022

Zaaknummer

2021-007007

Blad

19 van 22

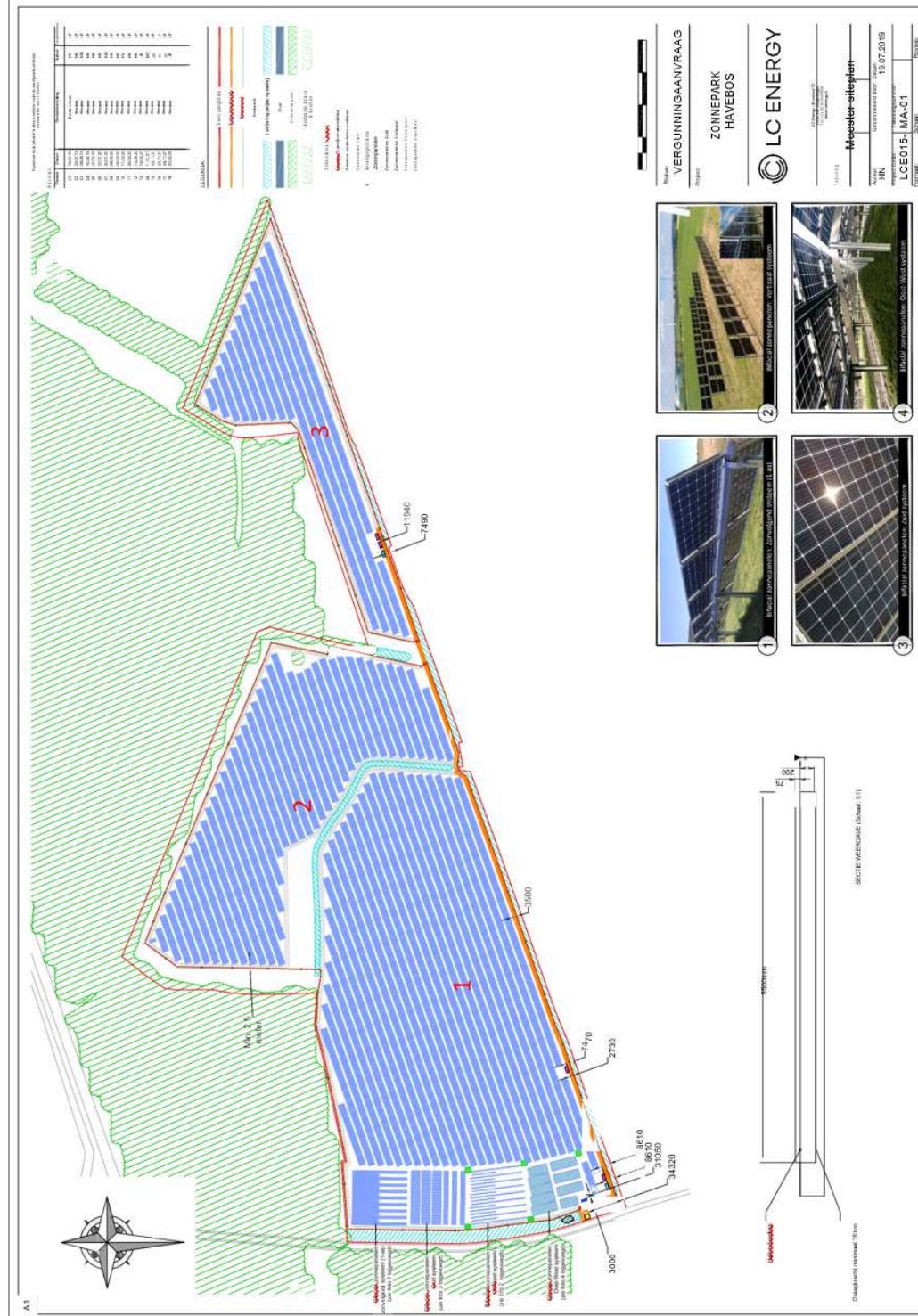
Figuur 3 Percelen buiten plangebied met aangepast beheer voor compensatie foerageergebied das (blauw).

Datum
27 oktober 2022

Zaaknummer
2021-007007

Blad
20 van 22

Bijlage 3 Indeling zonnepark Havebos

Datum

27 oktober 2022

Zaaknummer

2021-007007

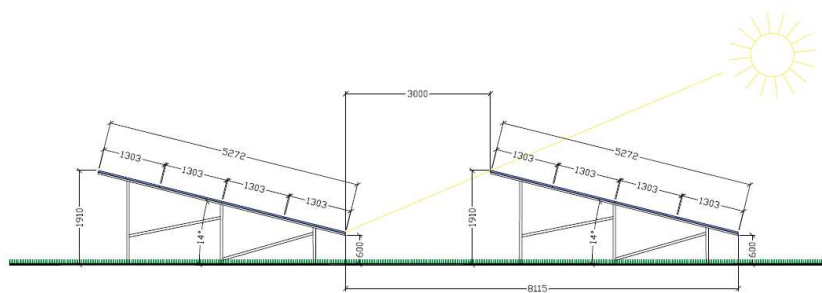
Blad

21 van 22

Bijlage 4 Detail opstelling zonnepanelen

A3

Tabel 1: Specificaties zonnepanelen			
Model	Levensduur (jaar)	Efficiëntie (%)	Garantie (jaar)
LC Energy LCE015-PL10	25	20,5	10

VERGUNNINGAANVRAAG	
ZONNEPARK SILVOLDE	
LC ENERGY	
Opstelling Panelen: 4 Landscape 14°	
LO	12.07.2019
LCE015-PL10	
A3	08

Datum
27 oktober 2022

Zaaknummer
2021-007007

Blad
22 van 22

Bijlage 5 Overzicht verlies/compensatie oppervlaktes foerageergebied das

Model berekening effectief foerageergebied das

1. Berekening van effectief foerageergebied in plangebied zonnepark havebos vóór installatie van panelen			
Areaal	Score als foerageergebied	Aantal m2	Areaal foerageergebied (100%) in m2
Totaal plangebied		174.273	
waarvan akkerland	50%	174.273	87.137
Totaal effectief foerageergebied aanwezig in m2		174.273	87.137
Verlies effectief foerageergebied na aanleg zonnepark			
Verlies oppervlakte onder panelen	50%	72.335	36.168
Onderhoudspad verdicht/ half verhard (850m x 5,0m breed)	50%	4.675	2.338
Gebouwen	50%	110	55
Totaal verlies effectief foerageergebied		77.120	38.560
2. Compensatie effectief foerageergebied binnen plangebied en ná aanleg			
Invulling natuurelementen in het zonnepark	Score (extra)	Oppervlakte in m2	Toename effectief foerageergebied in m2
Oppervlakte onder de panelen	0%	72.335	0
Grasstroken tussen de panelen (3,0m breed)	50%	42.483	21.241
SolarEcoPlus tussenpaden >3m breed	50%	2.600	1.300
SolarEcoPlus tussenpaden <3m breed	0%	1.000	0
SolarEcoPlus oppervlak onder verticale panelen	50%	2.500	1.250
Esrand van 5m breed	33%	1.450	479
Onderhoudspad half verhard (850m x 5,0m breed)	0%	4.675	0
Gebouwen	0%	110	0
Grasland binnen vergund hekwerk dat resteert	0%	25.947	0
Landschap buiten vergund hekwerk	0%	16.173	0
Dassen akker binnen plangebied (0,5 ha)	50%	5.000	2.500
Subtotaal (inclusief extra graskruidentrand en struweel)		174.273	26.770
Nog tekort binnen plangebied			11.790
3. Compensatie effectief foerageergebied buiten plangebied per 2023			
	Score	Oppervlakte in m2	Totaal effectief foerageergebied in m2
Reguliere akkerbouw naar "grasland" (4j gras-1j mais), WIS00-B-3604 en WIS00-B-3605 (> 500 meter, < 1,1km)	25%	52.300	13.075
Subtotaal		52.300	13.075
Totaal compensatie binnen en buiten plangebied na aanleg			39.845
Berekend extra effectief foerageergebied (=verschil vóór en ná)			1.285